

kanc@eimin.lt, kopijos emilija.puidokaite@eimin.lt, Ieva.Zaunieriene@eimin.lt

Siunčiama el. paštu

DĖL EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO PASIŪLYMO DĖL KOVOS SU PAVĖLUOTAIS MOKĖJIMAIS

Asociacija „Fintech Hub LT“, vienijanti elektroninių pinigų ir mokėjimo bei kredito įstaigas, išnagrinėjusi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento pasiūlymą dėl kovos su pavėluotais mokėjimais atliekamais pagal komercinius sandorius 2023/0323(COD) (toliau – Reglamento pasiūlymas), teikia savo nuomonę.

Suprantame, kad Reglamento tikslas yra užtikrinti, kad komerciniai tiekėjai (įmonės) laiku gautų mokėjimus už atliktas paslaugas / produktus iš skolininkų – kitų komercinių įmonių arba valdžios institucijų. Reglamento pasiūlymu siūloma įvertinti, kad atsiskaitymas įvyktų per 30 dienų.

Atkreipiame dėmesį, kad sandoriuose tarp tiekėjų ir skolininkų gali dalyvauti ir trečiosios šalys – finansų įstaigos. Jos gali siūlyti produktus, suteikiančius pirkėjui galimybę už suteiktą prekę ir / ar paslaugą atsiskaityti per ilgesnį laikotarpį nepabloginant padėties parduodančiajai pusei. Kitaip tariant, parduodančioji pusė gauna apmokėjimą, o visą riziką perima finansų įstaiga. Tokia paslauga gali būti tiek pirkimas lizingu, tiek „pirk dabar – mokėk vėliau“ (angl. *buy now, pay later, BNPL*) paslauga:

1. Teikėjui už jo suteiktą prekę ir / ar paslaugą sumokama per sutartyje numatytą terminą. Šį apmokėjimą skolininko (perkančiosios pusės) vardu atlieka finansų įstaiga. Suprantame, kad Reglamento pasiūlymas bus taikomas atsiskaitymui tarp finansų įstaigos ir tiekėjo. Asociacija yra lanksti dėl termino atsiskaitymui tarp finansų įstaigos ir parduodančiosios pusės – jis gali būti tiek 30 dienų, kaip siūloma, tiek ilgesnis.
2. Perkančioji pusė (skolininkas) su finansų įstaiga turi atsiskaityti per finansų įstaigos numatytą terminą. Finansų įstaiga šį terminą gali nustatyti savo nuožiūra. Pateikiame skirtingus pavyzdžius:
 - 2.1. Finansų įstaiga perkančiajai pusei, kai ji yra fizinis asmuo, gali suteikti vartojimo kreditą vadovaudamasi 2010 m. gruodžio 23 d. Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatymu Nr. XI-1253, į kurį perkeltos Direktyvos 2008/48/EB nuostatos;
 - 2.2. Finansų įstaiga perkančiajai pusei, kai ji yra juridinis asmuo, gali suteikti mokėjimo paslaugą, vadovaudamasi 2003 m. birželio 5 d. Lietuvos Respublikos Mokėjimų įstatymu Nr. IX-1596. Tais atvejais, kai perkančioji pusė yra juridinis asmuo, „pirk dabar – mokėk vėliau“ paslauga neprivalo būti traktuojama kaip vartojimo kreditas, o vieningo teisinio pagrindo Europos Sąjungos mastu taip pat nėra.

Asociacijos nuomone, Reglamento pasiūlymas gali turėti reikšmingos įtakos „pirk dabar – mokėk vėliau“ modeliui, kai finansų įstaigos klientai yra juridiniai asmenys. Kadangi tai yra laikoma paprastu mokėjimu, jam būtų taikomas 30 dienų terminas. Dėl šios priežasties visas verslo modelis netektų prasmės, o jį teikiančios įmonės būtų priverstos perorientuoti savo produktus. Manome, kad nebuvo atliktas pakankamas Reglamento pasiūlymo poveikio vertinimas. Kartu šis pasiūlymas prieštarauja Europos Komisijos tikslams skatinti skaitmeninių finansų plėtrą Europos Sąjungoje.

Asociacija šiame etape nėra tikra, ar Reglamentas darytų įtaką vartojimo kredito suteikimui, nes jis neturėtų būti laikomas mokėjimu, atliekamu pagal įmonių tarpusavio sandorius arba įmonių ir valdžios institucijų sandorius, kai skolininkas yra valdžios institucija, pagal kuriuos už atlygį tiekiamos prekės arba teikiamos paslaugos. Vis dėlto, siūlytume šį klausimą iškelti Tarybos darbo grupėje Europos komisijos atstovams, rengusiems dokumentą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlome tarybos darbo grupėje aptarti galimybes papildyti taikymo srities išimtis (1 str. 3 dalis) ir, atitinkamai, Reglamento pasiūlymo preambulės 10 punktą:

„3. Šis reglamentas netaikomas šiems mokėjimams:

- a) mokėjimams pagal sandorius su vartotojais;
- b) **mokėjimams tarp juridinių asmenų ir finansų įstaigų**; *(dėl konkrečių formuluočių mes lankstūs, svarbiausia, kad jos atitiktų esmę)*
- c) **vartojimo kreditui**; *(jeigu darbo grupėje paaiškėtų, kad verta įtraukti tokią išimtį)*
- d) kompensacijos už žalą mokėjimams, įskaitant draudimo bendrovių mokėjimus;
- e) mokėjimams vykdant prievoles, kurios gali būti atšauktos, atidėtos arba panaikintos pagal nemokumo procedūrą ar restruktūrizavimo procedūrą, įskaitant prevencinio restruktūrizavimo procedūras pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1023 , arba atsižvelgiant į tokias procedūras.“

„10. šis reglamentas neturėtų būti taikomas sandoriams su vartotojais, **mokėjimams tarp juridinių asmenų ir finansų įstaigų, vartojimo kreditui**, kompensacijos už žalą mokėjimams, įskaitant draudimo bendrovių mokėjimus, ir mokėjimo prievolėms, kurios gali būti atšauktos, atidėtos ar panaikintos pagal nemokumo procedūrą ar restruktūrizavimo procedūrą, įskaitant prevencinio restruktūrizavimo procedūras pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1023 , arba atsižvelgiant į tokias procedūras;“

Būtume dėkingi, jeigu Ekonomikos ir inovacijų ministerijos atstovai, deleguoti į Tarybos darbo grupę, esant galimybei informuotų Asociaciją apie Reglamento pasiūlymo nagrinėjimo progresą bei kitų valstybių narių pozicijas Asociacijai rūpimu klausimu el. paštu greta@fintechhub.lt

Administracijos direktorė
Greta Ranonytė